

Brüssel, 11. juuni 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0050(COD)

9053/2/21
REV 2

SOC 313
EMPL 226
GENDER 35
ANTIDISCRIM 32
CODEC 749
IA 99

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu – Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

Komisjon esitas 4. märtsil 2021 ettepaneku direktiivi kohta, millega tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu. Ettepanek on vastus nõukogu poolt 2019. aasta juunis komisjonile esitatud üleskutsele töötada välja konkreetsed meetmed et suurendada palkade läbipaistvust¹.

¹ ST 10349/19 – nõukogu järeldused „Soolise palgalõhe kaotamine: peamised põhimõtted ja meetmed“ (EPSCO, 13. juuni 2019)

Ettepaneku eesmärk on:

- kehtestada tasustamise läbipaistvuse siduvad nõuded, mis suurendaksid töötajate võimalusi kehtestada oma õigus saada võrdset töötasu;
- suurendada palgasüsteemide läbipaistvust;
- parandada üldsuse arusaamist asjakohastest õigusmõistetest;
- tõhustada võrdse tasustamisega seotud õiguste ja kohustuste täitmist.

Enamik delegatsioone on ettepaneku suhtes põhimõtteliselt positiivselt meelestatud ja suur enamik neist on kinnitanud töömaailmas palgalõhe kaotamise kui ELi ühise sotsiaalse väärtuse olulisust.

Rõhutades soolise palgalõhe vastase võitluse tähtsust, on mitu delegatsiooni pidanud küsitavaks komisjoni ettepaneku üksikasjalikkust, mis nende arvates on teatavates küsimustes vastuolus liikmesriikide pädevusega, eelkõige seoses sotsiaalpartnerite ja sotsiaaldialoogi rolliga palkade kehtestamisel ja jõustamisel, ning mis ei pruugi austada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Teisalt rõhutasid mõned delegatsioonid, kui oluline on säilitada ettepaneku ambitsioonikuse tase.

Mitu delegatsiooni palusid selgitusi nii seoses õigusega võrdsele töötasule üldiselt kui ka kavandatava direktiivi sätetega. Samuti väljendasid nad muret täpsemalt seoses õiguskindluse puudumise, pädevuste jaotuse ning ettepaneku praktilise, finants- ja haldusmõjuga, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd).

Kõik delegatsioonid on säilitanud ettepaneku suhtes üldise reservatsiooni.

Nelja liikmesriigi (DK, PT, ES, IT) parlamendid on saatnud ettepaneku kohta põhjendatud arvamused. Vastavalt aluslepingutele lisatud protokolli nr 2² artiklile 6 saadi kõik need arvamused riikide parlamentidega konsulteerimiseks ette nähtud kaheksa nädala jooksul.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu täiskogu istungil 9. juunil 2021³.

Euroopa Parlament ei ole oma esimese lugemise seisukohta veel esitanud.

II. NÕUKOGU TÖÖ PORTUGALI EESISTUMISE AJAL

Sotsiaalküsimuste töörühm alustas ettepaneku läbivaatamist 22. märtsil, vähem kui kolm nädalat pärast ettepaneku avaldamist. Komisjon esitles siis direktiivi (millega tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu) ettepanekut ning delegatsioonidel oli võimalus teha esialgseid üldisi märkusi. Eesistujariik korraldas aprillis ja mais veel neli sotsiaalküsimuste töörühma koosolekut, mis andis piisavalt aega üksikasjalikuks aruteluks kahe esimese peatüki kõigi artiklite ja asjaomaste põhjenduste üle. Nimetatud kohtumiste käigus andis komisjon üksikasjalikud vastused delegatsioonide küsimustele ja selgitas, mida paluti.

Sotsiaalküsimuste töörühma 13. aprilli hommikune koosolek pühendati mõjuhinnangu läbivaatamisele. Enne koosolekut saatis eesistujariik laiali kontrollnimekirja, milles anti juhiseid mõjuhinnangu analüüsiks. Paljud delegatsioonid esitasid oma seisukohad kirjalikult.

² Protokoll (nr 2) subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta, ELT C 115, 9.5.2008, lk 206–209.

³ ELT C , , lk .

I ja II peatüki artikleid (artiklid 1–11) käsitlev arutelu keskendus alljärgnevatele elementidele.

- Delegatsioonid palusid eelkõige, et selgitataks mõiste „täiendavad või muutuvtasud“ sisu (artikli 3 lõike 1 punkt a) ja terminite „palgalõhe“ (artikli 3 lõike 1 punkt c) ja „mediaanpalga lõhe“ (artikli 3 lõike 1 punkt e) paralleelset kasutamist.
- Komisjon vastas mitmele küsimusele, mis käsitlesid võrdse ja võrdväärse töö põhimõtteid (artikkel 4) ja selles artiklis sätestatud kohustusi, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks. Komisjon selgitas ka seda, kuidas sotsiaaldialoogi, kollektiivlepingute ja kehtivate õigusaktide kaudu neid uusi kohustusi täidetakse. Mitu delegatsiooni palus veel täiendavaid selgitusi selle sätte riigisisese rakendamise kohta.
- Delegatsioonid kommenteerisid tööandjate iga-aastast kohustust tuletada töötajatele meelde nende õigust küsida teavet oma töötasu kohta (artikli 7 lõige 2). Samuti palusid nad täiendavat selgitust seoses töötajate võimalusega taotleda oma esindajate või võrdõiguslikkuse küsimustega tegeleva asutuse kaudu teavet oma individuaalse palgataseme ja keskmise palgataseme kohta (artikli 7 lõige 4).
- Teine aruteluteema oli 250 töötaja künnis, millest alates on tööandjatel kohustus esitada teavet oma organisatsiooni kohta (artikkel 8). Mitu delegatsiooni soovisid täiendavat selgitust erinevate soolõhede arvutamise meetodi kohta, samal ajal kui teised soovisid teada, kuidas kogutud andmed võiksid kaasa aidata töötasude struktuurne ebavõrdsuse algpõhjuste avastamisele.

- Komisjonil paluti täpsustada tööandja kohustust viia läbi töötasu ühine hindamine, kui palgataseme vähemalt 5% erinevust võrdse või võrdväärse töö puhul ei saa õigustada objektiivsete kriteeriumidega (artikli 9 lõike 1 punktid a ja b). Töötasu ühise hindamise osas palusid delegatsioonid täiendavaid selgitusi tööinspeksioonide ja võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevate asutuste rolli kohta (artikli 9 lõige 3) ning vaidluste lahendamise mehhanismi kohta juhul, kui tööandja ja töötajate esindajad ei jõua kokkuleppele (artikli 9 lõige 4). Liikmesriigid esitasid märkusi ka 5% künnise kohta.
- Mitu delegatsiooni soovis rohkem teavet käesoleva ettepaneku andmekaitsetsätete ja isikuandmete kaitse üldmääruse vahelise seose kohta (artikkel 10). Nad esitasid küsimusi ka isikuandmete kaitse kaitsemeetmete kohta.

III. KOKKUVÕTE

Ettepaneku ja mõjuhindangu tehnilisel läbivaatamisel on saavutatud märgatavat edu. I ja II peatüki ning asjaomaste põhjenduste esimene lugemine on lõpule viidud. Eesistujariik Portugal pühendas piisavalt aega kõnealuste artiklite arutamisele, andes delegatsioonidele võimaluse ettepaneku sätetest paremini aru saada. Enne kui alustatakse arutelu üldise lähenemisviisi üle on vaja tehnilisel tasandil veel tööd teha ja arutelusid pidada.